

Transkribering FoU-podden avsnitt 88, samtyckeslagstiftningen

Intro

Så kan det bli så att den ena blir misstänkt för våldtäkt och den andra blir ett offer, men i grunden så är de båda. De vill bara göra det som de tror att alla andra gör.

Poddmusik

Lena

Hej och välkommen till FoU-podden. Det här avsnittet ska handla om samtyckeslagstiftningen och ett projekt kring det. Jag som gör podden heter Lena Stenbrink och är kommunikatör på FoU i Sörmland och med i det här avsnittet är Ida De Luna Sjöholm, Hanna Bergström och Lina Larsson. Varmt välkomna!

Alla:

Tackar tack tack!

Lena

Vi börjar med att ni får presentera er lite noggrannare.

Ida

Jag heter Ida De Luna Sjöholm och är kammaråklagare i Nyköping

Hanna

Och jag heter Hanna Bergström och jobbar som strateg på Valfärd och folkhälsa, en enhet som tillhör Hållbar regional utveckling för Region Sörmland.

Lina

Och jag heter Lina Larsson och jag är här utifrån rollen som regional utvecklingsledare för RSS-kvinnofrid.

Lena

Idag ska vi ju prata om samtyckeslagstiftningen. Kan ni berätta varför just ni är här?

Ida

Ja, det började väl egentligen med att jag i mitt jobb som åklagare har sett eller märkt att unga framför allt, men även vuxna, har kanske en skev syn på sexualitet och vad sex är, vilket leder till att man hamnar i situationer där man utsätter folk för våldtäkt eller blir utsatt för våldtäkt utan att egentligen märka det först eller först efteråt. Jag skrev ett inlägg på min egen Facebook, bara kort om att snälla vuxna prata med era ungdomar om vad sex och njutning är. Och jag fick reaktioner på det från mina vänner som jag kanske inte riktigt hade väntat mig och då insåg jag att jag nog har ett perspektiv på det här som allmänheten inte har. I och med att jag ser de här utredningarna i jobbet.

Det var starten och sen ledde det till att bollen sattes i rullning så att säga, så jag kom i kontakt med ett nätverk för skolanställda som region Sörmland har. Där de pratar om sexualundervisning eller det som tidigare kallades sexualundervisning. Och jag kontaktade Katarina Gustafsson som ansvarar för det här och presenterade mig och sa att jag kanske har lite perspektiv på det här som kan vara intressant. Jag fick träffa henne och hennes kolleger och så fick jag föreläsa på det här nätverket.

Och sen ledde det ena till det andra och regionen tyckte det här var en intressant fråga och ville starta ett informationsprojekt om samtyckeslagstiftningen, om vad den är och det som vi polis och åklagare

ser mycket, att problematiken i grunden handlar om det vi vill kalla för porrsador. Att man lite slarvigt uttryckt kanske använder porren som instruktionsfilmer till vad sex och njutning är för något.

Och då får man ett skevt till insteg i sexuallivet då. Och därigenom också, utsätter sig själv och andra för saker man inte behöver utsätta sig och andra för.

Hanna

Ja och anledningen till att jag är här och åter jag fick uppdraget att vara projektledare hos oss på regionen och sätta samman en projektgrupp och starta upp arbetet.

Lina

Och jag är här för att det här är ju en viktig fråga i gällande våldsprevention. Våld i ungas parrelationer är någonting som påverkar förutsättningarna för våra relationer längre fram så att vid sidan av att det kan leda till psykisk ohälsa så kan det också leda till andra våldsamma relationer och därför är det en viktig fråga ur mitt perspektiv.

Lena

Ja, jag har nosat lite på det, men varför behövs det här projektet?

Ida

Jag tänker att det är viktigt att få ut den här informationen, att allmänheten, inte bara de unga utan kanske föräldrar vuxna i barns och ungas närhet förstår innebörden av vad de unga är utsatta för.

Det som under 80 – 90-talet var väldigt svårt att få tag i, i form av pornografiskt material. Det finns 2 klick bort på allas mobiltelefoner. Och om man då inte har en bild av vad sex och njutning är och är nyfiken, som alla är i särskilt när de är unga och utvecklas så går man in och får det här till sig som första input. Och tror att det är så här man ska göra.

Då blir det väldigt skevt och min uppfattning är att allmänheten inte tänker i de banorna, för de har inte sett resultatet av det på samma sätt som jag ser i de brottsutredningar som jag fått ta del av i jobbet.

Lina

Får jag göra ett tillägg. Jag tror inte heller att alla tänker på att debutåldern för pornografi är 10 år i genomsnitt¹, utan att man tänker att det kanske är folk som är lite äldre än så. Så att det är ja, men det är viktigt.

Ida

Det är viktigt att prata om det här hemma, att man kan normalisera det och kan man ska inte skamma någonting. Det ska inte vara skambelagt att den tittar på porr i min uppfattning, men att man måste förstå att det här är en produktion. Det här är något som är skapat många gånger som underhållning. Andra gånger är det dokumenterade övergrepp så att det finns ju många saker att säga om det.

Lina

Då hamnar jag kanske vid sidan om. Men det är också en arbetsmarknad som inte är reglerad, utan det är ju också ganska grova övergrepp som sker också.

¹ (Rättelse: Debutåldern 10 år för att exponeras för porr; baseras på utsagor och beräkningar men det är vanligare att tala om 12 år, även om det förekommer att studier talar om 10-årsålder, med hänvisning till sid 20–21 i delrapport 1: www.barnombudsmannen.se/om-oss/regeri...rkan-pa-barn/)

Hanna

Och utifrån det som Ida pratade om här och Lina la till så såg vi att då är det ju viktigt att vi tar den här bollen hos oss eftersom vi jobbar med folkhälsa och hälsofrämjande och förebyggande arbete och då är det viktigt att vi jobbar med sådant som är ett problem i samhället, så att vi inte från vår sida jobbar med sånt som vi tänker att vi ska jobba med utan att vi också tar sådant som verkligen är något som kommer från andra sidan, så att säga.

Ida

Jag tänker att det är viktigt dels att unga får en motvikt till det de ser i porren, men också att vuxna får kännedom om vidden av det här och hur det påverkar de unga när de ser det. Det är lätt att säga att ja, men vi är på 80–90-talet. Det gick bra för oss, eller vi klarade oss. Men klimatet är ett helt annat nu, dels för att det är lättillgängligt, men också att alla är så exponerade på nätet och det leder inte bara till skadliga sexuella upplevelser utan också till kanske fildelning, bilddelningar och sånt som man egentligen inte vill medverka till och inte tänker på konsekvenserna. Och det är jätteviktigt att man som vuxen där kan stötta sina ungdomar och finnas och prata om de här grejerna innan det är för sent.

Lena

Ja Ida du initierade ju den här kontakten som resulterade i informationsprojektet. Och du pratade ju lite om det här Facebookinlägget du hade gjort. Men vad var det som fick dig att starta hela det här?

Ida

Vi ser ofta i den här typen av utredningar när det gäller våldtäkter och andra sexualbrott. Att varken gärningsmannen eller offret egentligen vet från början vad det är de ger sig in på, kanske man kan säga. Man har en bild av att det här är någonting som alla gör och så gör man det utan att riktigt tänka på konsekvenserna och utan att kommunicera med varandra. Och konsekvensen blir att både offret och gärningsmannen från början trodde att de gjorde vad de skulle, men det kändes inte rätt för någon av dem.

Och i slutändan så har de båda lidit av det som har inträffat sedan beroende på hur det inträffar så kan det bli så att den ena blir misstänkt för våldtäkt och den andra blir ett offer. Men i grunden så vill de bara göra det som de tror att alla andra gör. De tror att kanske till exempel att om vi är tillsammans då är det det här som förväntas av mig, då ska jag göra så här. Alla har analsex vid första ligget kan man tro. Det här är bara vanligt strypsex. Det har jag sett folk svara på frågor i förhör.

Man normaliserar hårdare sex och aktiviteter som kan vara fullt naturliga att ägna sig åt. Men kanske inte är det man ska börja med utan att prata med varandra och där går man in i något nytt och som ska vara nytt och härligt och spännande. Men det blir det inte alls för att man har helt fel ingångsvärden och helt fel information om vad det är som förväntas och vad är det jag vill egentligen.

Lina

Det är ju både att inte hitta sin lust och sen är det ju också skaderisk. Alltså nu menar jag inte bara fysiskt skaderisk utan också att vara utsatt för ett sexuellt övergrepp som det blir, är ju en risk för sexuellt självskadebeteende, vilket är en risk för mer sexuellt självskadebeteende och även andra ... det kanske blir moralpanikattityd, men också prostitution hör ju också ihop med den här bilden. Jag tycker det är skitsorgligt.

Ida

Det blir ju lätt en ond cirkel där man kanske från början går in för att ha sitt första sex med någon man är kär i och det spårar ur och, om vi ska vara lite generaliserande, han gör sådant han tror att han ska göra. Hon går med på det för att hon tror att det är det som förväntas. I slutändan har vi en pojke som

blir gripen av polis och anhållen, kanske häktad, och en flicka som blir skadad för livet sexuellt om man ska hård dra det. Och det är ju de situationerna som är så sorgliga och se. Det här är inte personer som vill begå brott eller vill utsätta sig för brott, utan de har inte bättre kunskap om vad sex och njutning kan vara.

Lena

Region Sörmland har ju påbörjat nu ett projekt då som man ska bemöta det i och det är det vi ska prata lite om idag. Och kan du berätta mer om det Hanna?

Hanna

Efter att Ida hade tagit den här kontakten och vi hade pratat på min enhet så bjöd jag in till ett möte med ganska bred inbjudan till flera olika professioner. Vi försökte tänka vilka kan på något sätt ha kunskap kring det här arbetet som vi tänker oss att vi ska göra. Så det var personer från Länsstyrelsen, det var flera personer från andra enheter, verksamheter, i regionen och Lina från FoU här och från polisen, åklagaren och där vi pratade vi ihop oss. Vad tänker alla de här personerna utifrån sina kunskaper kring vad vi skulle kunna göra och hur vi skulle kunna göra? Och då landade vi sen i att vi gör en projektgrupp som då består av mig som projektledare. Jag har två av mina kolleger från Valfärd och folkhälsa som bland andra Katarina Gustavsson som ju träffade Ida från början då, och vi har med oss länsstyrelsen. Från början var det brottsförebyggande samordnaren på länsstyrelsen. Nu är det en person som jobbar med våld i nära relationer på länsstyrelsen och sen är det Ida och Daniel, en polis som jobbar med grova våldsbrott. Så vi blev projektgruppen. Och vi satt tillsammans i en projektplan.

Och vi har vi också en kommunikatör med oss ska jag säga som jobbar på regionen. Och då satte vi oss ner utifrån det vi hade fått med oss ifrån det här mötet tillsammans med de här andra personerna som jag berättar om och så försökte vi fundera ut var någonstans ska vi börja och vad kan vara bra att göra? För det ska ju också tilläggas att det finns inget facit kring hur vi ska göra det här arbetet för det är inte gjort tidigare. Det finns ingen annan region i Sverige som har gjort ett sådant här projekt.

Utan, det finns en del när samtyckeslagstiftningen, den här ändringen eller vad man ska kalla det för gjordes då, som kom 2018, så gjordes det någon sådan här informationsinsats från nationellt håll.

Lena

Vad hoppas ni uppnå med det här projektet?

Hanna

Det vi hoppas uppnå i slutändan i den absoluta slutändan är ju såklart en bättre hälsa för barn och unga, framför allt. Men det vi tänker oss i första läget att det här är ju en informations- och kunskapshöjande insats så att vi får ut information om det som vi idag pratar om. Vad står det här för och vad är det som man behöver veta för att det inte ska bli de här brottmålen i slutändan som Ida berättar om? Så att höja kunskapen om lagen och vad den innebär men också att få till dialog mellan personer som kan kopplas till den här lagen och som kan kopplas till att vi får en bra kunskapshöjning och sen också förhoppningsvis att vi ska kunna få till kanske ett material så att skolorna ska kunna använda sig av materialet men också professionen. De som jobbar våldsförebyggande och som jobbar nära ungdomar och träffar ungdomar i sin vardag, och det kan också vara skolpersonal. Jag tänker att genom att de samverkar på olika ställen i kommunen eller på kommun kopplat till Region så kan man uppnå en bättre kunskap om lagen och vad den står för.

Lena

Men tänker ni egentligen då ... har förstått rätt att den här informationskampanjen ska vara riktad till ungdomar och kanske föräldrar. Eller vem är den riktad till?

Hanna

Som planen är för projektet så är det ju 4 målgrupper. Det är ju unga eller ungdomar unga vuxna och vårdnadshavare och sen politiker och professionen, de som jobbar med ungdomar så det är 4 olika målgrupper.

Lena

Men en sak som jag har suttit och funderat på nu, det är; Hur fungerar egentligen Samtyckeslagstiftningen? Och det fanns väl något liknande innan, så vad är skillnaden?

Ida

Så att den brukar kallas för samtyckeslagstiftningen när man pratar om den allmänt, men egentligen så handlar det här främst om våldtäktsparagrafen i brottsbalken. Den finns i sjätte kapitlet första paragrafen och där har den funnits i många, många år tidigare innan den här samtyckesregleringen kom till så krävdes det våld eller hot eller att man utsatte någon i utsatt ställning eller någon som var påverkad eller sovande eller så och att det fanns sådana incitament bakom våldtäkten och annars blev det ingen våldtäkt.

Sen kom den här regleringen 2018 och den innebär att det bygger på frivillighet. I lagen använder man inte ordet samtycke utan frivillighet, men man ska frivilligt vara med på att ha sex med den andra personen. Gör man inte det frivilligt så är det en våldtäkt, kortfattat sen finns det fortfarande reglering kring om det finns hot eller våld eller utsatt position med i bakgrunden. Då spelar frivilligheten ingen roll, men första stycket i paragrafen nu och grundbestämmelsen för våldtäkt, det är helt enkelt att finns ingen frivillighet så är det om våldtäkt, så du behöver inte säga nej för att motparten ska behöva begå en våldtäkt, utan den som vill ha sex med någon ska försäkra sig om att det finns ett samtycke eller att det finns en frivillighet på något sätt och den kan uttryckas genom ord eller genom kroppsspråk eller på annat sätt.

Men det ligger på den som så att säga *tar för sig* att försäkra sig om att den andra personen är med på det här. Därför är det nu tydligt, man kan säga krav på kommunikation, för vill man vara säker på att den andra partnern faktiskt vill ha sex och då måste man fråga eller på annat sätt, liksom försäkra sig om att det här faktiskt är okej för den andra. Så man kan idag inte köra på bara för att man är sugen och säga att han eller hon inte sa nej. Nej, det har ingen betydelse idag utan man ska leta efter ett ja på ett eller annat sätt och det är det som är skillnaden mot den tidigare regleringen. Men det ställer också mer krav på kommunikation för att man inte ska råka begå våldtäkt genom att inte försäkra sig om vad den andra personen vill.

Lena

För visst kan det vara så ibland att man blir så rädd att man inte vågar varken göra eller säga någonting. Och då är det ju nej, men ...

Ida ca 17.40

Precis det finns forskning på det där från Karolinska institutet och Södersjukhuset i Stockholm tror jag det är, som har gjort en forskning 2015. Där kom man fram till i den forskningsrapporten att ungefär 70% av våldtäktsoffer reagerar med så kallad frozen fright när man på ett eller annat sätt inte kan agera. Kroppen går in i försvarsställning som gör att man inte kan säga nej. Man kan inte det här som folk förväntar sig nästan ibland, att man skriker och slår och sparkar och ropar på hjälp eller säger nej, nej! Det kan vara för sent när övergreppet har påbörjats och det är inte något som man som offer i det läget väljer, utan det är en fysisk reaktion som det inte går att göra så mycket åt. Och som sagt den här forskningsrapporten säger att ungefär 70% av sexualbrottsoffer eller våldtäktsoffer drabbas av den här reaktionen och det går ju hand i hand med att ha en sådan här reglering. Man kan inte

kräva att det ska sägas nej om det fysiskt inte fungerar. Så det finns en logik i att ha den här regleringen. ([Länk till artikel om forskningen frozen fright](#))

Lena

Får jag fråga en sak till då om det här med samtyckeslagstiftningen. För du har ju sagt hela tiden nu att man måste ha samtycke för att ha sex. Vad räknas in där? Är liksom en kyss ... måste man ha samtycke för det eller vad? Var började det?

Ida

Ja alltså, det är ju höll på att säga en självklarhet, men om du kysser någon mot dens vilja då skulle jag säga att du kanske begår ett sexuellt ofredande, så då är vi inne i en annan paragraf. Men överlag så ska man ju aldrig göra något mot någon annans vilja oavsett vad det handlar om.

Det finns en väldigt bra film om det här som handlar om att bjuda någon på te, som tydligt visar vad samtycke är. Den kan man ju tipsa om när det är svårt att förstå det här med samtycke. Men generellt så kan man säga att en kyss nej, men ja som sagt, det är inte våldtäkt. ([>Länk till Te-filmen](#))

Det har ändrats ytterligare nu och förra hösten kom det in ännu fler saker i våldtäkt. Det är ju generellt penetrerande sex, men även beröring av könsorganen som innefattas där. Och jag kan här och nu inte gå in på alla detaljer kring det, för det skulle vara alldeles för omfattande. Men det är inte bara det vanliga, liksom vaginala samlaget man pratar om utan olika typer av samlagsliknande aktiviteter, kan man väl uttrycka det som. Och där vill jag också säga att samlag är väl ett ord som egentligen inte passar in i sammanhanget eftersom att det antyder ett visst samtycke. Jag brukar själv vara noga med att prata om övergrepp när jag jobbar med de här frågorna. Alltså ordet samlag är inte riktigt skapt för något som någon är emot, utan det hörs ju få rätten att man gör tillsammans. Men i lagen står det fortfarande samlag.

Lena

Om vi återgår till det här projektet då, vad har ni gjort hittills?

Hanna

Hittills så har vi ju tagit fram en projektplan. Vi har haft möten i projektgruppen som jag berättade om och vi har nu beslutat oss för att vi tillsammans med kommunikatören kommer att göra en målgruppsanalys av de 4 målgrupperna som vi har landat i för projektet, *barn och unga*, *vårdnadshavare*, *professionen* och *politiker* för att se vad de vill ha kring att vi då ska uppnå en informations- och kunskapshöjande insats kopplad till lagen och hur vi på bästa sätt når de här målgrupperna så att vi syns där de finns helt enkelt.

I det här steget som vi tar nu så kommer vi också att titta om vi kan ha ett samarbete med *Kreativa gymnasiet* i Nyköping, en gymnasieskola som jobbar med Mediakunskap bland annat, för att se om dom skulle kunna vara behjälpliga i att ta fram något material om det ska vara en film eller om det ska vara ett skrivet dokument.

Men också utifrån att de är ungdomar som går i skolan. Det blir i så fall tredjeårseleverna, så de är ju 18, 19 år gamla. Då kan vi också ha dem som en av de 4 målgrupperna. Så kan vi ju också prova våra tankar på dem och se om vi är på rätt väg så det blir ju tvådelat att samverka med den gymnasieskolan. Så det ligger också i pipen.

Lena

Det tycker jag var jättebra idé.

0:24:14.550 --> 0:24:29.410

Lena Stenbrink

Verkligen då det känns verkligen jättespännande så att det ligger alldeles snart, det här mötet med en lärare där

Lena

Om man vill hitta mer information om projektet och om samtyckeslagstiftningen i sig kan man hitta det någonstans?

Ida

När det gäller själva lagstiftningen så enklast är att googla valdtäktsparagrafen [sjätte kapitlet första paragrafen Brottsbalken](#) så kan man få fram lagtext från olika källor på nätet.

Hanna

Och om själva projektet så finns det ingen sida eller så man kan gå in på just nu. Den kommer så småningom, men man kan absolut ha kontakt med mig. (hanna.c.bergstrom@regionsormland.se)

På regionen så kan man ju få ta del av projektplanen, till exempel om man vill ha ett dokument, men man kan också få ställa frågor och få svar kring projektet den vägen.

Lena

Ja, jag tänkte att vi skulle ta en **superkort sammanfattning** också, av tre viktiga frågor från den här podden.

Då ska jag börja med nummer ett. *Vad är samtyckeslagstiftningen?*

Ida

Egentligen är det ett begrepp som man använder. I lagen pratar man om frivillighet och det här återfinns i brottsbalkens sjätte kapitlet, första paragrafen, som handlar om våldtäkt och den bygger numera på frivillighet. Och det är det man brukar kalla för samtycke.

Lena

Och varför behövs det en samtyckeslagstiftning?

Ida

I grunden handlar det om att alla ska ha rätt till sexuellt självbestämmande och sin sexuella integritet. Det är det som är grunden till att den här regleringen finns.

Lena

Och det här projektet som region Sörmland har, vad är syftet med det, vad ska ni göra?

Hanna

Det är en informations- och kommunikationsinsats för att förbättra förutsättningarna för att diskutera samtycke.

Lena

Är det någonting ni känner att vi har missat som ni vill lägga till?

Hanna

Jag tänker att jag vill också tillägga att vi i projektgruppen har pratat om det här med att det är många gånger tabu att prata om sex, att det kan vara tabu att prata om det mellan vårdnadshavare, vuxna föräldrar och deras ungdomar och barn och att det ibland också är delvis tabu att prata om det mellan ungdomar, sinsemellan också, och att om vi jobbade på att det inte skulle vara tabu på samma sätt eller på samma nivå så skulle vi ju säkert kunna få ner antalet fall hos Ida eller någon annan åklagare,

för att det blir inte så svårt och stort och hysch, hysch kring det här med sex och sexuella relationer, för det är ju ändå någonting som är naturligt i en kärleksrelation.

Ida

Ja och jag vill bara tillägga där att precis som Hanna var inne på att skulle man kunna prata om det här, även om det är väldigt jobbigt att prata om det. Det har jag full förståelse för, men det har blivit viktigare i och med det digitala samhälle vi har idag. Och skulle man ha det mer avslappnat och kunna prata med sina barn och unga om det här på ett sätt som är helt avväpnat, då får man också de frågorna som man kanske behöver få. Då kan man svara på de frågorna och då kan man leda in de unga på en stig som leder till ett hälsosamt sexliv. Till skillnad från att de själva får söka upp den här informationen på nätet eller bland kompisar och inte riktigt veta och kanske inte heller riktigt vågar fråga, Alltså skulle vi få bort tabun så har vi kommit enormt långt i den här frågorna.

Men det är också viktigt att komma ihåg att, som Hanna är inne på, att sex är en normal del av en kärleksrelation, men sex kan också vara en någonting som inte hör till en kärleksrelation och det kan fortfarande vara helt okej. Och även det ska man kunna prata om. Så länge alla vill så finns det inga gränser egentligen, men det handlar just om att veta vad man vill och kunna kommunicera det.

Lina

Och här vill jag bara bryta in med några tips. Det finns en jättebra bok om att prata med barn och unga om sex som heter Världens viktigaste bok. ([länk till text om boken](#))

Och sen så tänker jag också att böcker som *Come as you are* är en jättebra bok som de flesta faktiskt borde läsa eller om man inte vill läsa, lyssna på.

Och sen så finns det ju också, för just att prata med ungdomar, så tänker jag att om man skulle titta på TV serien *Sexducation* tillsammans. Så har man ganska bra förutsättningar för en bra diskussion.

Ida

Ja, det är ju ett jättebra tips att titta på sånt tillsammans. Om man nu inte kan börja prata om det spontant, att hitta några sådana vägar. Och ett annat tips som man kan, om man tycker att det här är jättejobbigt och bara vill ha någon typ av ingång, alltså bara det att förklara för sina barn att porren inte är instruktionsfilmer. Jämför porren med *Harry Potter*. *Harry Potter* är jättebra, men det är inte på riktigt, man ska inte lära sig köra bil genom att titta på *Fast and the furious*. Men man kan fortfarande uppskatta och titta på filmen. Och om barnet vill titta på porr ja då ska det veta att det här är inte på riktigt. Bara förmedla det så har man kommit långt.

Lina

Jag vill göra ett tillägg, men inte för att det är missat utan för att jag tycker att det är spelar spelar in i sammanhanget. Och det är att det finns ju ett projekt i Sörmland som heter *Safe Selfie Academy* där man jobbat med nätutsatthet, i Vingåker och Katrineholm. Och som en del av suicidprevention ska ha föreläsningar för hela Sörmland i skolorna nästa läsår, tror jag att det blir. Och det tänker jag ... Man kan ju alltid hoppas att information kommer fram och ju mer olika former av information, desto större möjlighet att någonting når fram till rätt person. Och det är också något som riktar sig till elever och föräldrar.

Så det vill jag berätta bara för att jag tycker det känns hoppfullt att det görs olika saker.

Hanna

Ja och jag vill påminna den här te-filmen, som Ida nämnde. Den är väldigt tydlig och bra kopplat till samtycke just, och sen också poängtera att vi gör ju inte projektet för att moralisera på något sätt

utan finns ett samtycke så är det ju också viktigt att tänka att vill man ha en viss typ utav sexuell relation så ska man ju ha den, *om* samtycke finns. Det är ju inte vår sak att styra över det.

Ida

Jag har pratat med elever, föreläst för elever, om det här ett par tillfällen. Då har jag just sagt det som Hanna säger, och tagit som exempel, att vi inte vill moralisera och ska inte säga det här får du inte göra. Uran se det som exempel om du ska lära dig cykla, då börjar du cykla på en trehjuling, sen så får du en lite större vanlig cykel och sen kanske man byter upp sig till en mountainbike. Vissa vill lära sig cykla enhjuling de flesta aldrig. Och man sätter sig inte direkt på en enhjuling i nedförsbacke om man inte kan cykla, men om man gör det då vet man. Då har man rätt säkerhetsutrustning på sig, man har gjort det förut, man vet precis vad det man gör och då kan det vara helt okej. Om man jämför det här med att ha sex bör man börja på trehjulingsnivån, man bör börja med beröring och kommunikation och liksom ja så kallat vanligt sex. Och sen kanske analsexet och strypsex att det blir mountainbiken i terräng och nedförsbacke med enhjuling. Och alla vill inte ens testa det. De som vill, de ska veta vad de gör. Det här exemplet brukar jag göra. Skillnaden där som är viktigt att komma ihåg det är att cykeln har ju inga känslor så det ställs ju mer krav på kommunikation när man har en levande partner i sexet. Och det har varit ett sätt för att få dem att få perspektiv på det också. För att säga det här som är så viktigt att vi ska inte skamma någon för att de är sugna på vissa grejer eller tycker att någonting är mer spännande än något annat, utan hittar de en partner som vill utforska, gör det, men gör det på rätt sätt och gör det med samtycke. Och ta reda på vad tycker jag om, vad njuter jag av och kommunicera det, i stället för att titta vad andra gör och vad andra är intresserade av.

Men en sak som jag tänkte på också som är viktig när det kommer till det här med frivillighet och jag pratade om att man ska försäkra sig om att det finns ett ja. Det är också viktigt att komma ihåg att det inte är den inre viljan som räknas utan den viljan som kommuniceras.

Vi ser ibland exempel på att man är osäker och inte riktigt ... Man vet att det här förväntas nog av mig, men jag vill inte. Och att man då, man kan kalla det spelar med. Och i den situationen där begås ju inga brott, om man inombords känner att det här känns kanske inte bra, men man visar fysiskt och kanske till och med talet att man är med på det här och kommunicerar inte sin inre känsla och sen efteråt känns det jobbigt för att man inte ville. Det är aldrig en våldtäkt och det är också viktigt att båda parter måste stå upp för sin egen känsla. Och det finns ingen som kan läsa någon annans tankar, även om det finns ett krav på frivillighet så kan frivilligheten uttryckas även om det inre jaget säger nej och det är också en viktig sak att ta upp; att man måste stå för sin egen inre vilja.

Lena

Bra avslutning tycker jag! Då får jag säga tack så jättemycket för att ni kom och pratade om det här viktiga ämnet.

Alla

Tack för att vi fick komma hit. Ja tack, tack!

Lena

Och till dig som har lyssnat så vill jag säga, först och främst att vi ber om ursäkt för att dom håller på och bygger på våningen ovanför här och det har låtit ganska mycket, och så vill jag tacka för att du ändå har orkat lyssna igenom avsnittet och hoppas att du återkommer och vill höra fler avsnitt.

Ha en toppenfin dag, hejdå!

Poddmusik